

PROMETNIK

Glasilo „Udruženja prometnikov kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca“.

Stane letno 12 Din, polletno 6 Din, četrletno 3 Din. — Posamezna številka 1 Din. — Izhaja vsacega zadnjega v mesecu. — Oglasi se zaračunajo po tarifu. — Pošt. ček. račun šte. 13.649. — Poština plačana v gotovini.

Leto I.

Ljubljana, dne 3. junija 1924.

Štev. 5.

Propadajoči stan.

Nekdanji, povsod oboževani uradniški stan, je danes eden izmed najbolj zaničevanih. Pred vojno je železniški uradnik bil spoštovan, povsodi dobrodošel, dobro plačan, čedno oblečen in imel dostop v vsako tudi najfinejšo družbo. Ni čutil pomanjkanja, živel kot človek in si lahko preskrbel vse, kar je potreboval ter se lahko udejstvoval v raznih kulturnih in športnih društvih. Biti državni uradnik? to je mikalo marsikoga, vse se je trilo, da dobi državno službo, ki mu je omogočila dobro eksistenčno življenje.

Prišlo pa je nesrečno leto 1914, ki je razdrlo vse socialno življenje, uničilo, kar je bilo s težkim trudom sezidano in zapustilo posledice, katere čutimo na svojih ramenih in jih bomo še čutili desetletja. — Uradništvo je nastopilo takrat pot stradanja in umiranja. Najbolj so to občutili tlačeni narodi, kajti za gospodujoči narod se je še vedno našlo mastno korito.

Prišlo je leto 1918, konec štiriletnega stradanja, tedaj se je uradništvo oddahnilo, zaživelo nacionalno življenje, otreslo se nadležnih tujcev, ki so mu spodjedali kruh, ga denuncirali, vodili v ječe in taborišča, zahotelo se mu je dela, za svojo novo ujedinjeno domovino. Po političnem prevratu 1918. l. so morali vsi importirani uradniki Nemci in Madžari našo državo zapustiti, njihova mesta so zasedli domačini in seveda prevzeli tudi visoko doneče naslove različnih dvornih svetnikov.

Beograd tega ni poznal, pač pa jim je pustil tradicionalne in sloveče naslove; ker pa službena pragmatika teh nazivov ne pozna, so različni dvorski, vladni svetniki itd. na izumiranje. Toda pustimo naslove na stran, ki so faktično brez pomena za današnjo dobo, kajti od njih se ne da živeti in mlajša generacija je že zdavnaj preko tega, da bi se pustila slepiti od sijajnih naslovov, ki nič ne nosijo. Mladina hoče živeti praktično življenje, v delu za narod in z narodom.

Toda današnje počojno stanje, nezdrave razmere v sedanjem družabnem redu, sebičnost, pomanjkanje zaupanja, slabo materijelno stanje, vse to vpliva skrajno nepovoljno na srednje sloje. Vse cno, česar je uradništvo pričakovalo, v kar je upalo, vsega tega ni doseglo, kajti preveliko je socialno zlo vojne, uradniški stan ni pridobival tal, ampak korak za korakom odstopal svoja mesta. Uradniški stan je nastopil pot umiranja. Ni ta pojav opazati samo pri nas, tudi v drugih državah uradništvu ne cveto rože. — Vendar naša skrb je gmotno izboljšanje uradniškega stanu v lastni državi. Povsodi samo nezadovoljstvo in pritožbe,

povsod in pri vseh bridka zavest, da nivo uradništva v materielnem in kvalitativnem oziru pada. Ni čuda, 10 let stradanja ubije še take idealiste; dovolj je samozatajevanja, uradnik ne more več prenesti bremen, ki ga tiščijo k tlom. Dandanes je vsak ročni delavec bolje plačan, kot pa duševni, ki je leta in leta študiral in se ubijal po šolskih klopeh. Zato danes nikdo več ne sili v državno službo, ravno nasprotno, opažati je, da trumoma beže iz nje in si poiščejo privatne službe, kjer jim je eksistenčni minimum za življenje zagotovljen. In priznati moramo, da ravno najboljše moči bežijo iz državnih služb in si drugje iščejo boljše zaslužke. Oni pa, ki so še ostali v državni službi, ali niso prisiljeni, da iščejo postranskega zaslužka, da morejo izhajati? Skakšno vremo naj potem vrši uradnik svojo službo, ako mora nsvoy prosti čas, ki mu je odmerjen za počitek in razvedrilo, posvečati drugemu poslu, da zasluži vsaj toliko, da mu je mogoče životariti. To je kričeče zlo in znak, da v državnem ustroju ni vse v redu. — Kakšno sliko daje ta beg iz državnih služb onim, ki se pripravljajo za vstop v njo in ali ni naša dolžnost, da jih opozorimo na to, kajti dovolj je, ako trpimo mi, drugim ni potreba, naj si iščejo privatna mesta, mogoče bo potem gospodi prišlo na um, da tako ne gre in ne sme iti naprej. Ob plačah, katere prejemamo danes, ne more živeti samec, kaj pa šele družinski oče s kopico otrok. Plača naj bo nagrada za izvršno delo, obenem pa obresti za intelektualno vloženi kapital. Načelo alimentacij naj se odpravi. Res je, da s socialnega stališča upravičeno zahtevamo, čim več otrok, temveč doklad, toda to ni pravilno, kajti, veljati mora načelo, čim več študij, tem širši delokrog, tem boljši morajo biti službeni prejemki, pač pa vsem toliko, da bosta samec in oženjen lahko izhajala in dostojno živela s svojimi prejemki. Prenehati mora tudi skrb za iskanjem postranskih zaslužkov, kajti to ne daje baš lepo izpričevalo državi, da je njeno uradništvo tako slabo plačano, da ne more živeti ob tem, kar mu država daje. Dovolj je teh žalostnih razmer, dovolj izigravanja z državnim nameščencem, kajti slabo plačano uslužbenstvo je nevarnost za državo. Država mora imeti v svojih nameščencih poštene, samozavestne in lojalne ljudi, zato pa je dolžna skrbeti za njihovo gmotno stanje. Obsojati moramo izigravanje državnih nameščencev v umazane špekulacije raznih strank. — Državni nameščeneec mora biti dostojen predstavitelj državnih oblasti, ne pa igrača vladajočih strank in zavisen od milosti posameznih političarjev.

Pet let je že minulo in komaj komaj smo prišli do uradniškega zakona, znak, da so se vse pretekle vlade jako malo brigale za nameščence. Bilo je pač mnogo ob-

Pristopnina 5 Din, članarina mesečno 10 Din.

ljub, a le malo stvarnega dela. Tako ne bi smelo biti in kritizirati moramo tako postopanje proti nam. Dovolj je bede, ki ste nam jo prizadejali, skušajte jo popraviti vsaj sedaj, kajti državni nameščenci so v kljub vsemu pomanjkanju izvrševali vestno svojo službo v svesti si, da se bo upoštevalo njihove upravičene zahteve pri uveljavljanju uradniškega zakonika. Naj po 10 suhih in mršavih letih pride vsaj sedem debelih in dobrih let, da se s tem popravi vsaj deloma vsa krivica, ki se je dosedaj godila državnim nameščencem.

Več skupnosti — manj kritike.

Ni društva, bodisi katerokoli, ki ne bi imelo gotovo nekaj različnega in dobrega v svojem programu, ker drugače niti do njega ustanovitve ne bi prišlo.

Nobeno društvo oziroma organizacija pa ne more imeti zadostnega uspeha, ako nima članstvo pravega in resnega razumevanja za izvajanje programa, radi katerega se je organizacija ustanovila.

Odbor društva ne more pokazati uspeha, ako ga članstvo ne podpira. Nezavednost, brezbržnost, mlačnost, komodnost, neodločnost, bojazen in še druge enake lastnosti med člani dovedejo do hiranja in smrti, še tako idealno zasnovane organizacije.

Vse te navedene lastnosti, ki se pojavljajo med organiziranci, pa maskirajo gotovi člani svojo slabost z rednim kritiziranjem. Njih besede so vedno enake zakaj se ni storilo tega in tega, zakaj prepozno, lahko bi bilo drugače in slično. Kritizirati ni prav nikaka umetnost, ter ne potrebujejo kritiki prav nikake duševne napornosti. Stalno se dogaja, da kritiki nastopajo vedno takrat, kadar je kako delo že dovršeno ali korak že storjen, misleč, da s tem pokažejo vso svojo zmožnost in vrlino. Ko bi pa bili prepričani, da si ravno z neosnovanim in prepozno kritiziranjem, dajejo jako dobro spričevalo o svojih duševnih vrlinah, bi vsi taki prepozni kritiki enostavno zginili.

Kritik iz navade, povečini vedno pove česa noče, redkokedaj pa pove pravočasno, kaj in kako hoče imeti, da bo zadovoljen. Člani z navedenimi lastnostmi, pokažejo v odločilnem trenutku redno svojo pravo barvo. Nezavedni, brezbržni in komodni člani, puste in rinejo vedno druge v ospredje, bojazljivci ne store niti tega dela. Nikjer ne postavijo svojo osebo v boj, ki ga vodijo njegovi tovariši, ki ga vodi društvo, katerega člani so.

Ta vrsta ljudi največkrat niti ne ve, kako delo je društvo izvršilo v njihov prid. V slučaju neuspeha imajo no navadi, prvo besedo, v predbacivanju in včasih celo blatenju lastnih funkcionarjev, kakor da bi bilo vse samo od njih odvisno.

Še tako zmožen in sposoben general ne bo dosegel zmage če mu vojaštvo odpove svojo podporo.

Vse tu navedene lastnosti članov, vodijo društvo do neuspehov. Neuspehov društva je krivo pa še neko drugo nič manj ogabno zlo, in sicer zavist med posamezniki, društvi in organizacijami.

Mesto, da bi društva medsebojno tekmovala, kdo več koristnega stori za svoje člane, jim je to zadnje.

Zavistno gledajo na dosežene uspehe drugih, po njihovem mnenju, njim nasprotnih organizacij, pri tem pa

pozablajo na svoj lastni dobrobit. Večkrat si taki celo lastijo uspehe drugih, kot da bi jih oni dosegli.

Če bo imel moj brat ali tovariš srečo, da si sezida hišo, ne bom jaz šel in mu jo zažgal, temveč bom gledal, da si sezidam sam še večjo. Od škodoželjnosti in zavisti ne bom imel nikdar dobička, če tudi uničim svojega sotrpina, gotovo ga pa dosežem, ako ga v dobrem delu posnemam. Enako je z društvi in organizacijami.

Ne metajmo si polen pod noge, marveč podpirajmo se medsebojno.

Uspehe bomo želi le takrat, kadar bomo pri skupnih interesih skupno, složno in odkrito nastopali.

V stvareh pa, ki nam niso vse skupne, če se že ne bomo podpirali, se vsaj ne zavirajmo in ne škodujmo.

Naš namen ni ovirati uspehe drugim, ker jasno je, čim več uspehov bode, tem več jih tudi odpade na nas.

Vsa društva in strokovne organizacije bi morale usmeriti svoje delo izobrazbi, probudi in napredku, ne pa voditi zavistnega boja napram delovanju drugih organizacij.

Člani posameznih organizacij, gotovo niso zato organizirani, da se medsebojno blatimo, zmerjamo in koljemo?

Kaj daje povod k sovraštvu? Menda politika?

Da, ta nesrečna strankarska zagrizenost, je vzela članstvu vso moralno sočustvovanje, je ubila solidarnost, je ubila vero v svoje lastno delo, skoro da v svojo lastno poštenost. Brat bratu ne zaupa, če sta slučajno različnega političnega mišljenja.

Kako bi bilo lahko vse drugače, če bi iztrebili iz strokovnih organizacij politiko?

Če stopimo v skupen stik s komurkoli, ter se razgovarjamo o svojih stanovskih potrebah in težkočah, smo vsi edini, vsi ene misli, vsi solidarni. Če pa bi govorili vsak o svojem političnem naziranju, bi se pa gotovo stepli.

Ker ne bomo nikdar dovedli človeštva do enotnega naziranja v političnih vprašanjih, je jasno, da moramo iz svojih organizacij z vso odločnostjo iztrebiti vso politiko. Iztrebimo in odpravimo kar nas razdružuje, ter delajmo to, kar nas združuje.

Tako delo bo odpravilo slabe lastnosti članov in kar je glavno, znebili se bomo nergačev kritikastrov, ki so do slej ovirali delo onim, ki hočejo delati in jemati ugled samim sebi in drugim.

Kdor ne sodeluje je kritike sam najbolj potreben. V delu za celokupnost je naš spas, to si naj zapomnijo vsi, ki iz zavisti do dela drugih, škodujejo samemu sebi in drugim svojim sotrpinom.

Vprašanje?

Generalna direkcija je pod številko Gd. br. 15412/u z dne 18. maja 1924 razposlala vsem direkcijam okrožnico glede izplačila nove plače dne 1. junija t. l. z veljavnostjo od 1. maja t. l. Potrebne spiske naj bi direkcije vpslale že do 25. maja t. l. Draginjske in rodbinske doklade naj bi se pri izplačilu novih plač 1. julija izplačale draginjske doklade že po novem zakonu. Eventuelne razlike bi še obenem izjednačile, odtegnile ali pa doplačale.

Nam se ta okrožnica dozdeva jako lepa, toda žalibog, se take okrožnice jako malo ali pa sploh nič ne upoštevajo.

Merodajno mesto vprašamo, kdaj nam misli dati tako težko pričakovani predujem.

Mislimo, da je sedaj že čas, da se nam izplača tistih borih par krajcerjev.

Gospodje, kdaj pa mislite potem izplačati razliko med novimi in starimi plačami. Menda nikoli in najbrže bo to ostalo veljavno za vse druge samo za nas ne. Naše mnenje je, da ti gospodje nimajo čutečega srca, sicer gotovo ne bi tako postopali v vseh ozirih z nami kot to delajo danes. Dajte Bogu, kar je božjega, nam pa kar je našega.

**TVRDKA MAČEK, LJUBLJANA, ALEKSANDROVA
CESTA. — GOTOVE OBLEKE, PERILO ŽELEZNI-
ČARJEM NA OBROKE.**

Glavni uzroci ekonomskih kriza.

Vreme u kojem živimo jest revolucionarno, ne samo lokalno revolucionarno, nego svetovno revolucionarno. Jer su ekonomske krize svih država jednake, je sasvim razumljivo, da je postalo jednako i mišljenje svih onih, kojih se misli bave ekonomskim prilikama.

Ustvarila je se teorija o razredima ili slojevima po ekonomskim prilikama i pojmovima.

Današnji društveni red upira se na priznavanje lastniškog prava i državni zakoni štite to pravo. Upravo u tom pak gleda veliki deo čovečanstva uzroke ekonomskih kriza i izvor svega gospodarskog i socijalnog zla. Zlo koje smo doživeli i još doživljamo, pripisiva se današnjem društvenom redu, koji je krivičan. I ta misao razširena je u sve grane čovečanstva, rodila je duboki prepad, kojeg teško ili vopće nikada nečemo moći premostiti. Beda i patnje u svakdašnjem životu na jednoj strani i budućnost u najlepšim bojama na drugoj strani samo podkrepljava čovečanstvo u toj misli.

Kako lepa i divna jeste slika budućnosti prama ubogoj i razkosanoj te iz svih rana krvavećih sadašnjosti. Jeli čudo, ako ima ta slika sve širši broj pripadnika? Neka se govori i piše još toliko i više protiv utopije socialističnih načela, neka se donese puno dokaza o praktičkoj neizvedljivosti socialističke teorije, vse to ne važi.

Kud pogledamo, svuda je sama nesposobnost spasiti čovečanstvo iz zablude, u kojoj živi. Dali je ta zabluda samo potek razvoja ili ju je u istini stvorio današnji društveni red, toga masa ne istraživa, ona vidi samo bedu i krivci te bede su joj osobe ili sloj ili razred, koji ima silu, da udeli narodu dobro ili zlo. Sadašnji gospodarski položaj čovečanstva rodio je misao o krivičnoj dobi gospodarskih dobra. Dalje je se pokazalo, da sva ekonomska znanja uobče nisu uzele pravog praveca naravnih zakona, da so se brinule samo za gotovi deo čovečanstva, a sve druge pustila su u nemar te ih ostavile kao nepotrebeo zlo na milost i nemilost onim slojevima, koji su se služili znanstvom nacionalne ekonomije.

Znanje nacionalne ekonomije podignila je produkeiju, uvećala dohodak, a sve drugo ostavila je slobodnoj konkurenciji, da ona izreguliše i izjednači slobodni tok. I ako su bili veleumi na krivom putu i ako sada njihov evangelij propada, opet je možda taj historičan materijalizam koliko toliko u svojom pravu. Nemoženo je shvatiti, da bi se mogla kroz stoleća održati ideja, koja je neizvedljiva. Za tadašnje prilike bilo je znanje pravo, jer je odgovaralo gospodarskim i socijalnim prilikama. Ali gospodarske i

socijalne prilike promjenule su se temeljito i time izgubilo je nacionalno ekonomsko znanje, koje je vredilo za prošle gospodarske i socijalne prilike svoju jedinu vrednoću za sadašnje gospodarske i socijalne prilike.

Ekonomski interesi čovečanstva pretekli su dosad jedino vredno nacionalno ekonomsko znanje, te je sada nužno potrebno, da se to znanje usmeri po faktičnom stanju gospodarstva i socializma, ako noče čovečanstvo revolucijskim putem izići iz krize.

Zadatak nacionalne ekonomije budućnosti ne može biti samo teoretička kritika, nego je potrebeo, da duboko prihvati gospodarski i socijalni položaj čovečanstva.

Razlike, koje su ustvarile ekonomske prilike još su dubočije, jer su razdvojile duševni proletarijat, tako, da gledaju jedni u drugima samo teoretike, a oni drugi opet samo plaćene branioce postojećeg društvenog reda.

Uzrok, da se ne može izvući kola iz gliva u prvom je redu taj, da je politička snaga u rukama većine, kojoj su sasvim nepoznate nove gospodarske i socijalne prilike ili bolje, koja još ne poznaje pogreške stare ekonomske teorije.

Jedan primer toga, kako teško se prihvata većina novom nazoru, već smo videli kot mirovne konference u Parizu. Niko se neče usuditi, da kaže, Clemenceau, Lloyd Georg i Wilson nisu duševno visoko stojeći ljudi ali ipak je video svako, da oni nisu išli pravim putem, da to, što se ustvarilo ne može biti vječito i da je bio njihov rad skrajno krivičan. Ti ljudi pronašli su reč o samoodlučbi naroda jer su znali, da će time postići učinak. Da će biti taj učinak tako duboki da će imati takvih posledica — toga oni nisu mogli znati, jer jim nikad nije vladala tudja volja. Prevarani narodi to su dobro upamtili i danas vidimo, da su se svi ti narodi rešili na to, da sruše tolikom mukom zgradjenu zgradu Pariskog mira.

Kad bi ta trojica razumela, da se je ideja narodne slobode sasvim promjenila i da hoče narodi sami sa sobom razpolagati, a ne ostati sredstvo tudje ekonomske i političke sile, i po tome radila, učinila bi tome svemu čovečanstvu veliku dobrotu.

A tako je ustvarila dva svijeta, koja nije moguće izmiriti.

Ovde jasno vidimo, kako teško shvataju nove zahtjeve oni, koji imaju trenutno svu snagu u rukama. I u tome je velika tragika čovečanstva.

Gospodarske i socijalne prilike sa njima združeni čitavi kompleks pitanja goni čovečanstvo napred, a trenutna ga sila zadržava. I tako su se susrele dve jake sile, kojih posledica je vječiti gospodarski rad, jer većina čovečanstva zahtjeva novi ekonomski položaj.

Uvek menjajuće se ekonomske prilike imaju nedvomno utjecaj na mišljenje masa, kojega ni moguće obići.

Uticati na mišljenje koje je postalo iz ekonomskih prilika moguće je, ako sloj ili razred, koji vlada sasvim prigradi prilike mišljenju masa.

Ubiti gospodarski rad silom te uništiti upornu misao borbenog rada čovečanstva, nesmisao je. Kako je moguće ubiti misao, kad je izvor i uzrok toj misli nedirnut.

Radnik, koji živi u lošim ekonomskim prilikama nemože misliti drukčije, nego misli, uzalud bi bile sve etične propovedi o uzvišenosti života i o plemenitim nadama.

U slučaju nasilja, možda bi se predao, možda bi hteo shvatiti i ideologiju sloja ili razreda, od kojeg zavisi nje-

gov gospodarski položaj, ili ekonomske prilike dovedu ga opet do predjašnje njegove misli — i rad počinje ponova.

Zalibože, da se nadju ljudi, i to baš na merodavnim mestima, koji misle, da su ekonomski bojevi rad stručnih organizacija.

Ali o težkim i krvavim gospodarskim i socijalnim bojima u starem i srednjem veku priča nam povjest, kad još nisu postojale stručne i slične organizacije.

Verujemo, da stručne organizacije poslodavcima nije prijatna. Istina je, da preduzme ta organizacija nešto, što bi moglo odustati ili istina je dalje i to, da ni poslodavska organizacija ne izazove uvek samo pohvalne kritike.

Stručna organizacija svakako je sila, a upravo je ona ublažila boj između rada i kapitala. Engleski industrijalci to i sami priznaju.

Vreme bi pak bilo, da ne bi poslodavci gledali stručne organizacije kao obično bojno sredstvo, nego da bi jih počeli ceniti kao sredstvo i put ka socijalnom miru i ako bi bile to baš i samo bojne organizacije.

Svakako je bolje, ako imaju posle sa bojom organizacijom, nego li sa neorganiziranom masom, koje znade proglasiti boj, a ne zna ugotoviti mir.

Gospodarski i socijalni boj nije posledica uvek menjajućih se ekonomskih prilika.

Uzrok celoj krizi leži u tomu, da naravnih gospodarskih zakona ne poznamo.

Ekonomske prilike neprestano se menjaju i to promjenu osećaju najpre prvi bojni redovi u radu za svakdanašnji hleb ali ti redovi neznadu pravilno operirati; međutim već su poznani za promenu onih, koji imaju svu snagu u svojim rukama, da su opet naišli na promjenjenu poziciju neprijatelja, pak se ta igra ponavlja opet i opet ponovo.

Mogućnost je, da na taj način dodjemo čim bliže putu, koji vodi ka potpunom razumevanju naravnih gospodarskih zakona i time ka konačnom rešenju svih kriza.

Iz Dalmacije.

Drug iz Knina nam piše:

Vrlo mi je drago što ste došli na ideju, da se ujedini-mo svi saobraćajnici kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, i od srca bi želio, da taj cilj postignemo, da se uzdignemo na visinu, koja bi nam odgovarala prama našim položajima u službi, koju snosimo.

Evo, da Vam navedem, kako se zapostavlja pojedine razrede naše željezničke službe. Poznato Vam je sigurno što vlakovno osoblje dobiva putno kilometražu i toga im dodje na mjesec kao cijela plata jednog neoženjenog prometnika. Proti toga nisam, oni potuju pa i više troše ali opet treba neki razmjer.

Evo, da Vam navedem, koliko plate je primio 1. pr. m. jedan strojevodja na ovoj kratkoj dalmatinskoj pruzi, sa premijama, koje oni imaju na uštednju ugljena. Primio je 1300 dinara plate, 1800 dinara premije na ugljen, 500 Din kilometraže, dakle svega skupa 3600 dinara, to ja mislim nema niti jedan u časti inšpektora u zagrebačkoj direkciji, dok ja primam samo 720 dinara i za gornju svotu treba da služim 5 mjeseca, dakle pomislite, gdje ću, da imam volje za posao.

A zašto ne bi i mi prometnici imali neke premije bar za deranje čevlje, jer svaki mjesec treba drugu, sa hodom što u vrijeme službe mora da prevale jedan prometnik.

Predlažem udruženju, da se ponovno provede pitanje o svim prinadležnostima, jer znate li onu prislovicu: Kruh treba mjesiti dok je topao! Dakle ustrajmo u radu za obustanak u ovo teške vrijeme.

Op. uredništva. Mil nam je dopis iz kršne Dalmacije, znak, da je tudi že pri Vas odjeknil glas in želja po samopomoći v strokovni organizaciji Udruženja prometnikov. Z združenimi močmi na delo in uspeh nam je zasi-guran.

Klic prometnikov.

Skrajno neugoden socijalni in ekonomski položaj prometnikov je dal povod mnogoterim nastopom in bojem raznih organizacij za zboljšanje obstojećih razmer od pre-yrata do današnjega dne. Neuspehi vseh teh različnih nastopov in bojev so bili zgolj posledica umetnega izigravanja osobja vsakokratnega vladnega režima na eni in nepoštene avanture različnih voditeljev političnih strank na drugi strani ter tudi razcepljenost v vrstah prometnikov kakor tudi v drugih kategorijah. Teh neuspehov pa je krivo nesoglasje med železniškim osobjem ali da se bolje iz-razimo med posameznimi kategorijami na železnicah, iz katerega je nastala zavist tovariša proti tovršišu, kategorije proti kategoriji, le vsled pomanjkanja objektivnega preso-janja nastalega položaja. Vsakdo vidi v sotovarišu svojega konkurenta, ki mu baje streže po eksistenci in ena kate-gorija vidi v drugi sovražnika, ki se hoče okoristiti na ra-čun prve.

Da take razmere ne morejo voditi do ugodnih rezul-tatov za nikogar, mora biti jasno vsakomur, ki mu zavist še ni skvarila jasnega in objektivnega vpogleda v te nezdrave razmere. V koliko igra partizanstvo svojo vlogo nočemo razpravljati in tudi ni naš namen, povedati pa hočemo svoje poštene odkrito mnenje z ozirom na stališče uslužbencev, ki so organizirani v strokovnem udruženju »Prometnika«.

V prvi vrsti se zavedamo velike važnosti, ki jo pose-duje in jo bode posedovala kategorija prometnikov tudi v bodoče na železnici, ki obenem nosi pri izvrševanju promet-ne službe največjo odgovornost. S tem pa nočemo omalo-važevati drugih kategorij, ki so tudi neobhodno potrebne in ki sodelujejo z našo kategorijo pri izvrševanju težke prometne službe.

Različni merodajni faktorji v upravi železnic so čisto napačnega nazora o delovanju prometnika v železniški bodisi eksekutivni ali blagajniški službi. Velik del teh či-niteljev smatra prometnika kot peto kolo pri železnici. To dejstvo se že lahko sklepa iz tega, ker so skoraj vsem drugim kategorijam zboljšali v materijelnem položaju le prometnikom nič. To pa izvira iz tega ker smo prometniki ponižni in delamo ter garamo dokler ne poginemo.

Služba prometnika je naporna in težavna. Prometnik mora imeti vedno vse pred očmi ter zasledovati potek vla-kov in računati naprej, da bo bolje razvozal situacijo. Se-veda se delo prometnika v vodilnih postajah razlikuje v marsičem od vmesnih postaj, toda vsak poedini mora biti na svojem mestu, drugače ne gre.

Marsikateri misli, da je prometnik pri prometni služ-bi skoraj odveč, toda vedite, da je glava pri eksekutivni službi le prometnik in ostale kategorije le radi ustroja železniške službe. To se je že opetovano dokazalo, če od-

pove prometnik, odpove navadno strojevodja, vlakovodja in vsi ostali z njim. Pri vseh nesrečah zaslišijo prvega vedno le prometnika.

Da pa zamore prometnik brezhdbno delati mu je treba možnost, da je v službi zdrav in zaposlen samo v svojem delokrogu. To pa se lahko doseže samo če se mu da toliko, da ne bo moral vedno imeti skrbi radi neugodnega socialnega in gmotnega položaja.

Zato pa gospodje na merodajnih mestih zbudite se in odprite oči, dokler je še čas ter dajte vsakemu toliko, da se bo položaj železničarjev vsaj toliko zboljšal, kakršen je bil pred vojno, ter da bomo tudi lahko zastopali v privatnem življenju ono mesto, ki so ga že naši sovrstniki deležni v drugih državah Evrope. Dajte nam vsaj toliko, da se ne bomo sramovali priznati, da smo železničarji v osvobojeni domovini. Vsakemu svoje! Vsem pa toliko, da bo jugoslovanski prometnik in vsak železničar potujočim tujcem tudi na zunaj reprezentiral bogastvo Jugoslavije.

Iz albuma modrosti naših direkcij.

Kazni.

Zalostno poglavje v izvrševanju službe tvorijo kazni. Posebno prometniki to dobroto bridko občutimo. Predno preidemo na posamezne slučaje, povdarjamo, da nismo proti kaznovanju za grobe pregreške ali malomarnosti v izvrševanju tako odgovorne službe kot je ravno železniška, specijelno prometna. Smo pa brezpogojno proti nesmiselnemu kaznovanju radi malenkostnih pogrešk, vsled katerih se nas danes kaznuje.

So gospodje na vodilnih mestih, ki so mnenja, da se mora vsak slučaj, ki je prijavljen ali ki se pripeti, brez vsakega zaslišanja, odnosno preiskave strogo kaznovati: — Res, da ima vsak uslužbenec pravico pritožbe proti krivično odmerjeni kazni, toda kdo pa je tako nespameten, da bi plačal za kolek pritožbe 5 Din in za odgovor še takso 20 Din, ko pa je znano, da se pritožba ali sploh ne, ali pa nepovoljno reši. Da tega ne stori nikdo je umevno in tako vsak s srdom v srcu sprejme krivično diktirano kazen. To kar se dogaja in počenja sedaj z nami, prekaša že vse meje, kajti to se pravi krasti težko prislužene pare iz žepa posameznika.

Navajamo par primerov zaradi kakšnih malenkosti se nas kaznuje.

V vodilni postaji pri večji skupini vlakov, pozabi prometnik v naglici v vlakovnem zapisniku zabeležiti temperaturo in vreme — kazen 5 Din. Prometnik napravi v vlakku eno minuto zamude iz enega ali drugega tehtnega vzroka — zopet kazen. Prometnik odpravi vlak brez službenega znaka — tudi kazen. Prometnik odpravi vlak z ogrnjeno suknjo — kazen. Prometnik se oddalji v zimskem času v kretniško utico, ker je soba prometnega urada mrzla in nezakurjena vsled malomarnosti postajnega načelnika in to ob času triurne pavze, ko ni bilo nikakega prometa — kazen 10 Din. Delayec ni osnažil brzojavnega aparata, prometnika se kaznuje. Kontrolni organ je našel metlo in smetišnico v postavljalnici, prometnik je kaznovan. Prometniku je pri službenem vczu ugasnila svetilka vsled slabega petroleja, kontrolni organ v I. razredu ni

videl svetiljke, prometnik je bil kaznovan. Na dvotirni progi, 3 minute difference med uvozi dveh osebnih vlakov. Centralno kretniška naprava z zapahi in uvoznimi znamenji s ključi. Dva osebna vlaka ne smeta istočasno uvoziti niti se istočasno nahajati v postaji, predpis službenega reda postaje. Predno pride prometnik od prvega vlaka v pisarno, da odda kretniku ključ uvoznega znamenja nasprotnega vlaka, — stoji vlak pri znamenju, — prometnik je kaznovan. Nasprotno ako odda kretniku oba ključa uvoznih znamenj s pripombo, da naj postavi uvožno znamenje za nasprotni vlak, ker bo prvi pričel peljati, prometnik seveda pride k vlakku brez drugega ključa, nasprotni vlak sicer ne stoji, toda prometnik je vsled prijave kontrolnega organa, ker ni imel ključa, zopet kaznovan.

Takih in enakih slučajev bi lahko napisali za cel roman. Mislimo, da ti primeri dovolj jasno dokazujejo krivico, ki se nam dela. So pa to vse kazni, katere lahko dokazemo, pa najsi bodo od direkcije ali pa od postajenačelnikov. Dovolj žalostno pa je, da se dobijo celo gg. načelniki, ki so sami pokušali grenki kruh prometnika, da iste brezobzirno, krivično kaznujejo ali jih pa ravnateljstvu predlagajo v kaznovanje. Na dolenski progi sta še vedno dva taka gospoda. Za enkrat ne objavimo njih imena, seveda če ta gonja napram prometnikom dotičnih postaj le ne jenja, seznanili bomo široko javnost v dnevnem časopisju s polnimi imeni o postopanju in šikanah omenjenih gospodov. Potrebno je, da se omeni, da je nekaj takih gospodov, ki danes trdijo, da so zavedni Slovenci, med vojno pa slovensčine niso hoteli niti slišati. Večina teh imajo celo odločujočo besedo ravno pri odmerjanju in diktiranju kazni.

Ali ni to sramotno, da se nas večinoma popolnoma krivično kaznuje radi malih pogrešk, vsled katerih železniška služba in disciplina niti najmanj ne trpi? Gospodje si naj predstavljajo samo to, kako hudo zbolí prometnika, ki je hotel izvršiti svoje delo po svojem najboljšem predudarku, pri tem pa mogoče zagrešil malenkost. Več poduka, dobrega nasveta od starejših izvežbanejših gospodov kontrolorjev bi imelo in obrodilo stoteren sad, gotovo pa večji uspeh kot kazni.

Pomislite na naš gmotni položaj! Od naših borih mesečnih 800—1500 dinarjev, moramo plačevati mesečno od 20 do 100 dinarjev samo za kazni. Velikokrat pa še več in sedaj še od vsake kazni 20 dinarjev takse. Gospodje, tako postopanje ne poveča uslužbencu veselja do službe, ampak nasprotno, spravlja se jih v malodušje in tako trpi tudi točno vršenje službe. Gospodom bi priporočali, da vestno preberejo članek: »Dobrosrčnost — dobrobit naroda« v štev. 4 »Prometnika« in se po njem ravnajo. Če kedo resnično krivično greši, naj se ga strogo kaznuje — ne ubije. Za malenkostne kazni pa vendar ne gre, da se lopne po uslužbencu, kot po najhujšem zločincu.

Listnica uredništva.

Vse tovariše ponovno opozarjamo, da prispevajo s članki in dopisi pravočasno in v večjem številu.

Društveni odbor si je vzel za smernico, med drugim tudi, da mora naše društveno glasilo prednjačiti odnosno biti med najboljšimi strokovnimi listi. Obračamo se tem

Prispevajte za tiskovni sklad!

potom na Vas, da prispevate, ako mogoče s primernimi dopisi, odnosno da tudi druge na tem polju sposobne tovariše animirate za stvar.

Radi spremembe tiskarne in številke se je izdaja za ta mesec nekoliko zakasnila. Upamo, da bo prihodnjic lahko mogoče odstraniti tudi te težkocče tako, da bo list lahko pravočasno izšel.

Na drugem mestu priobčujemo prve darovalce za fiskovni sklad našega lista. Tovariši nabirajte prispevke, posnemajte druge, da bomo tem lažje ustvarili vzor list vsem drugim strokovnim organizacijam.

Zahvala.

Za tiskovni sklad so darovali: Pompe Rudolf 35 Din, Muren Hinko 10 Din, Soklič Rudolf 25 Din, Neimenovani 10 Din, Čakal Franc 10 Din, Kaučič Viktor 10 Din, Krai-

ner 20 Din, Sedej Franc 5 Din, Čuček Janez 20 Din, Majcen Tone 10 Din, Coffon Arrigi 25 Din, Simenc Anton 20 Din, Virant Anton 10 Din, Szillich 4. 75 Din Cvetkovič 20 Din, dr. Švigelj iz poravnave 50 Din, Šerjoh Jože 10 Din, Antosiawitz Edvard 5 Din, Fabjan 10 Din, Skupaj 309.75 Din. Iskrena hvala vsem.

Cenjeni tvrdki Zalta & Zilič v Ljubljani izreka »Udruženje prometnikov« za naklonjene okove, za pisarniško opravilo najtoplejšo zahvalo.

Tovariši, posnemajte jih, da se bo naš list izpopolnjeval in razširil!

Izdaja »Udruženje prometnikov kraljevine SHS.« — Odgovorni urednik Rudolf Soklič, Ljubljana. — Tiska Makso Hrovatin, Ljubljana.

Gričar & Mejač
Ljubljana
samo Šelenburgova ulica št. 3

obleke
za gospode in dame

Kemični izdelki
„BLISK“
A. Smole, Šmarje - Sap
izdeluje prvovrstno parketno laštilo »Blisk«, kremo in mast za čevlje.

Dolžnost nas vseh je, da podpirame tvrdke ki inserirajo v našem listu.

Modna trgovina
A. & E. Skabrne, Ljubljana

IVAN JAX IN SIN

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 2.
Velika zaloga domačih najboljših šivalnih strojev in pisalnih strojev »ADLER« in »URANIA«.
Kolesa prvih tovarn, Dürkopf, Styria, Waffennrad.

Kolodvorska restavracija Grosuplje

TOMO MAJER

priporoča izborna dolenjska in štajerska vina, vedno sveže pivo, okusna gorka in mrzla jedila.

Cene zmerne! Postrežba točna! Železničarji popust!

Avto vozi brez bencina
JUGO-HAG

Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 24. Telefon 560.

M. TIČAR, Ljubljana

Tovarniška zaloga papirja, uradnih in šolskih potrebščin. — Založništvo razglednic. — Največja izbira fine galanterije.

HOTEL MARINKOVIČ, Beograd

Bosanska ul. 75, v neposredni bližini gl. kolodvora.
Prenočišče, izborna srbska in inozemska kuhinja, domača in tuja ter specijalna vina prve vrste, vedno sveže pivo.
!! Stalno slovensko omizje !!

Cene zmerne. Telefon br. 1590. Postrežba točna.

Pozor! Železničarji! Pozor!
Hotel „Južni kolodvor“

v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvora

Prenočišče, izborna in pristna dolenjska, štajerska, dalmatinska in specijalna vina. Vedno sveže pivo. Priznana dobra kuhinja.
Cene zmerne. Postrežba točna.

Železničarji popust. MIKLIČ, hotelir.

„GROM“

carinsko-posredniški in špedic. bureau

CENTRALA: Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 41.
Naslov brzojavkam: »Grom«. Telefon inter. št. 454.

Podružnice: Beograd, Jesenice, Karlovec, Koprivnica, Maribor, Osijek, Rakek, Sušak, Trst (Societl Italo-Jugoslava di Transporti A. G. L., via Fabio Filzi 15), Zagreb. — Ekspoziture: Ljubljana, državni kolodvor, Beli Monastir. — Carinsko posredništvo državnih železnic kraljevine SHS v Karlovcu, Koprivnici, Osijeku z ekspozituro v Belem Monastiru. — Zastopstva na vseh mestih tu- in inozemstva. — Zastopnik mednarodne družbe spalnih vozov S. O. C. za promet ekspresnih pošilk.

Specijalna mehanična delavnica

za popravo pisalnih in računskih strojev
I. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6/1.